

Arbejdsark til “Den Kolde Krig”

Modul 01:

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvilke dele af Europa havde de tre stormagter hver især befriet?	USA + Storbritannien - nordlige, vestlige og sydlige dele af Europa. Sovjetunionen - østlige dele.
Hvad kunne de tre stormagter blive enige om på Jaltakonferencen?	Hvem der skulle have magten i de forskellige områder.
Hvorfor var kapitalismen og kommunismen hinandens modsætninger?	Kapitalismen fokuserer på et frit marked. Derfor vil der blive skabt klasser og forskel på folks levevilkår. Kommunismen fokuserer på at alle er på lige fod.
Hvad frygtede Vesten, og hvad frygtede Sovjetunionen?	Vesten frygter den kommunistiske revolution Sovjetunionen frygter at vesten vil bekæmpe og afskaffe kommunismen.
Hvorfor havde der været en pause i striden mellem USA, Storbritannien og Sovjetunionen?	Pausen skyldes 2. verdenskrig og de respektive stormagters fælles fjende, Hitlers Tyskland.
Hvad var det, Kennan skrev og Stalin sagde, som viste, at den kolde krig var på vej?	Kennan skriver, at det er Ruslands udenrigspolitiske plan at overtage verdensherredømmet. Stalin siger at krig er uundgåeligt så længe kapitalismen findes. Begge tegner på krig.

Hvem holdt jerntæppet, og hvad handlede den om?	Winston Churchill, 1946, opfordrer amerikanerne til at hjælpe europæerne mod Stalin for at holde kommunsimen i skak. Her beskriver han også gransen mellem de to dele af øst og vest i Tyskland som jerntæppet.
---	---

Sonjas noter <3

Kapitalistiske system:

- Flerpartisystem
- Privat ejendomsret
- Industrialisering: Lave lønninger for arbejdere, eliten behøver politiske leders støtte.

Det kommunistiske system:

- Fri fra kapitalistisk undertrykkelse
- Etpartisystem
- Planøkonomi
- Kollektiv ejendom

Modul 02:

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvordan forløb Pragkuppet - og hvad viste det?	Februar 1948, kommunisternes kup til magten i tjekkoslovakiet. Det sker ved at de ikke-kommunistiske partier forlader regeringen fordi de er så uenige med de kommunistiske partiers ageren. De går ud fra der vil komme et nyt valg men det gør der ikke fordi politi- og militærenheder giver kommunisterne støtte, det gør sovjetunionen også. De gjorde desuden udtryk for at de var villige til at indsætte militær magt. Det viser at Sovjetunionen som stormagt ikke tog hensyn til de enkelte landes politiske ønsker.
Hvad karakteriserede den sovjetiske model?	Det er det som landene som sovjetunionen overtog blev til; kommunistisk, etpartistyre, streng censur, planøkonomi, kollektivisering af landbruget, osv. Østeuropa bliver små kopier af Sovjetunionen. De holdes i kort snor og der er f. eks. en fælles betegnelse for hvad den

	sande kommunisme er.
Hvad er en doktrin, og hvad var Trumandoktrinen?	En doktrin er en formulering af principper. Trumandoktrinen (Truman er præsidenten) handler om at han mener USA skal hjælpe demokratiske lande så de ikke bliver kommunistiske. Inddæmningspolitik.
Hvad var Marshallplanen?	1947. En amerikansk økonomisk hjælpepakke til europæiske lande. De havde behov for den pga at være broke efter 2. verdenskrig. Det eneste krav for at få penge til sit land var at åbne for international handel i sit land. Altså takkede kommunistiske lande nej tak og demokratiske lande sagde ja. Forstærker splittelsen i EU og styrker båndet mellem vesteuropa og USA
Hvad var NATO?	1949. (Militær) Alliance mellem USA, Canada og en række vesteuropæiske lande. Baseret på et behov for militært samarbejde efter 2. verdenskrig. Udvikler sig selv over tid til at være så stort som vi kender det i dag. Sovjetunionen og de østeuropæiske lande laver warszawapagten som modsvar.
Hvar var FN?	1945. Mål om at arbejde mod verdensfred. I praksis var FN ret handlingslammet grundet at de 5 store lande fra WW2 (Frankrig, Kina, Sovjetunionen, USA og England) alle kunne nedlægge VETO på al form for forslag. FN var en rigtig fin tanke og viste også at der var en global opbakning for ting som f.eks menneskerettigheder (1948, menneskerettighedserklæringen).
Hvorfor blev atomvåbnene en global trussel i 1949?	Fordi USA havde dem siden 1945 så ville Sovjetunionen også have dem og fik dem i 1949, hvilket gjorde at de stod relativt meget på militærmæssig ligefod. Dette ledte til at begge lande altså havde muligheden for at ende i gensidig sikret udslettelse (MAD - mutual assured destruction).

Kildearbejde i par (kilde 1 +2)

I skal nu arbejde individuelt med enten kilde 1 eller kilde 2 (s. 30-33) (det vil sige at en af jer arbejder med kilde 1, og den anden med kilde 2)

Kilde 1: Trumandoktrinen erklæres, 1947(s. 30-31)

Spørgsmål	Svar	Ord/Citater o.lign
Hvem er modtager(e) og afsender af kilden?	Præsident Harry Truman er afsenderen. USA's kongres og befolkning er modtagerne, nok også verdensledere og politikere som gerne skal inspireres af USA's handlinger	
Hvordan er verdenssituationen lige nu ifølge afsenderen? (find 3 konkrete ord og to fulde citater fra teksten)	Den er alvorlig/kritisk	1. linje
Hvilke modstillinger opstiller kilden? (find 6 konkrete ord fra teksten)	Frie / påtvinge Fred / aggressive Ytringsfrihed / undertrykkelse Frihed for politisk pres / valgsvindel	
Hvordan opfattes den kommunistiske magtovertagelse i Østeuropa? (find 2 citater fra teksten)	At den er påtvungen og gjort på grov vis.	
Hvordan fremstilles fremtiden? (find ét citat, og analyser det)	De totalitære regimers frø næres af nød og elendighed. De breder sig og vokser i fattigdommens og splittelsens onde jordbund. De når deres fulde vækst, når et folks håb om et bedre liv er dødt. Vi må holde det håb levende. De frie folk i verden vender sig til os om hjælp til at bevare deres frihed. Hvis vi svigter i vort lederskab, sætter vi verdensfreden på spil – og vi sætter helt sikkert vores eget lands velfærd på spil. Begivenhedernes hurtige omskiftelser har givet os et stort ansvar. Jeg er overbevist om, at Kongressen modigt vil tage dette ansvar på sig. fremtiden lyder ambivalent, der er stor mulighed for begge udfald (kommunistisk eller	slutningen

	kapitalistisk sejr). Han får talt kongressen op til at tage mere ansvar.	
Hvordan fremstilles modstanderen? (find et citat fra teksten og analyser det)	Det andet system er baseret på et mindretals vilje, som med magt påtvinges flertallet. Det sætter sin lid til terror og undertrykkelse, en kontrolleret presse og radio, valgsvindel og undertrykkelse af personlig frihed. Sovjetunionen ses som umenneskelige i form af at de undertrykker og svindler.	

Kilde 2: Andrej Zdzjanovs tale ved Kominforms grundlæggelse, 1947 (s. 31-33)

Find svarene på nedenstående spørgsmål, mens du læser kilden, og skriv dem ned:

Spørgsmål	Svar	Ord/Citater o.lign
Hvem er modtager(e) og afsender af kilden?	Afsender: repræsentant for Sovjetunionen i Kominform. Modtager: Churchill	De (= Churchill og andre europaiske politikere) opfordrede åbent til at gøre brug af USA's midlertidige atomvåbenmonopol mod Sovjetunionens folk.
Hvordan er verdenssituationen lige nu ifølge afsenderen? (find 3 konkrete ord og to fulde citater fra teksten)	Verdensordenen er: i forandring, under genopbyggelse ved hjælp af Sovjetunionen, men også skræmt af USA magtbegærlighed. 1. frihedselskende 2. Demokratisk fred. 3. styrkeforholdet.	“Anden Verdenskrigs afslutning førte til store ændringer i verdenssituationen” “Men USA's forhåbninger om verdensherredømme mødte en forhindring i Sovjetunionen” “Opskræmte af socialismens resultater i Sovjetunionen [...] er de amerikanske reaktionære indstillet på at påtage sig rollen som “frelser” af de kapitalistiske system fra kommunismen”

Hvilke modstillinger opstiller kilden? (find 6 konkrete ord fra teksten)	Den opstiller et modsætningspar der er: Kommunismen VS. Kapitalismen.	USA: usvækket, "frelser", meget stærk fjende, afgørende rolle, kapitalistiske, forhåbninger, undertrykkkes overherredømme Kommunisme: krigens vanskelige prøve, styrket, demokratisk, bedrifter, urokkelig
Hvordan opfattes den kommunistiske magtovertagelse i Østeuropa? (find 2 citater fra teksten)	Den opfattes som flot og god, det er en bedrift der er værd at fejre.	"Den nye demokratiske magt i [...] der støttedes af størstedelen af befolkningen, var i stand til på meget kort tid at gennemføre demokratiske reformer, som borgerlige demokratier ikke længere evner at skabe" "Opskræmte af socialismens resultater i Sovjetunionen, af de nye staters bedrifter og af væksten i arbejderbevægelsen og den demokratiske bevægelse i alle lande"
Hvordan fremstilles fremtiden? (find ét citat, og analyser det)	Fremtiden tegner sig et billede af fred og urokkelige ideologier. Sovjetunionen varsler ikke om krig og forestiller sig ikke aggressioner i fremtiden. Ord som "grundlæggende"	"Afslutningen på Anden Verdenskrig stillede alle frihedsselskende nationer over for den afgørende opgave at sikre en varig demokratisk fred. I løsningen af denne grundlæggende opgave spiller Sovjetunionen og den udenrigspolitik en ledende rolle"

Problemstillinger

I skal arbejde med samme kilde som i arbejdede med i forrige øvelse (Kilde 1: Trumandoktrinen erklæres, 1947(s. 30-31) eller Kilde 2: Andrej Zdjanovs tale ved Kominforms grundlæggelse, 1947 (s. 31-33)

Prøv at lave to problemstillinger, som din kilde kan besvare. Problemstillingen skal begynde med enten "hvordan...", "hvorfor..." eller "hvilke..."

Truman	Zdjanovs
Hvordan karakteriserer Truman truslen fra Sovjetunionen og hvilken indflydelse kan det have på kongressens måde at modtage talen?	
Hvorfor fremstiller Truman Sovjeteunionens adfærd som umenneskelig?	
Hvilke konsekvenser for den vestlige verdens opfattelse af Sovjetunionen havde Trumans tale; er der fordomme i dag som støtter din hypotese?	

Forsøg, så godt du kan, skriftligt at besvare dine problemstillinger ud fra kilden. Inkluder to citater fra kilden til hver problemstilling.

Dine problemstillinger	Din besvarelse (inkl. citater)
1	
2	
3	

Nu skal du få din makker til selv at finde citater og besvare dine problemstillinger skriftligt, mens du selv besvarer problemstillingerne, som din makker lavede til sin kilde (sæt dem ind i hinandens docs):

Modsvar til Stalins tale til Østeuropæiske staters ledere (1951)

Læs kilde 3 (s. 33) og skriv et amerikansk svar på Stalins opfattelse af USA og hans trusler om en fremtidig krig.

Dit svar:

--

Modul 03: Tysklandsspørgsmålet

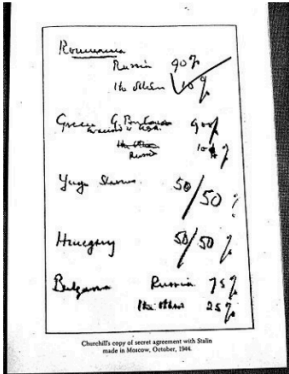
Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvad var de tre sejrherre enige om, at der skulle ske med Tyskland?	De var enige om, at Tyskland ikke måtte blive en militær trussel. Og også at landet skulle afnazificeres og demokratiseres.
Hvorfor blev Tyskland omdrejningspunktet i Europa under den kolde krig?	Det gjorde det fordi landet har en central geografisk placering midt i Europa.
Hvad var Stunde Nul?	Fordi Tyskland var så hærget efter 2. verdenskrig karakteriserede man tiden lige efter krigen som time nul - landet skulle genopbygges <i>helt</i> fra bunden.
Hvorfor var der så mange tyske flygtninge?	Det skyldtes, at der var mange tyskere, som efter 2. verdenskrig blev forfulgt af den russiske hær. Det var en hævn mod nazismen, der gjorde at tyskerne blev fordrevet fra mange steder i Østeuropa.
Hvordan var forløbet op til oprettelsen af de to Tysklande?	1945: Tyskland bliver opdelt i besættelseszoner 1947-1948: Konflikter opstod mellem vestlige allierede og Sovjet. 1948: D-mark indføres. 1949: Vesttyskland blev etableret som BDR og øst som DDR. Vestberlin prøvede for alt i verden at skabe økonomisk fremgang i vest, så de ikke blev tiltrukket af kommunismen. De indførte bla. d.-mark som valuta og skabte et demokratisk kapitalistisk system. I øst var der stor fattigdom, og det kommunistiske parti SED styrede landet.
Hvorfor blev Warszawa-pagten oprettet?	Warszawapagten var et modsvar mod NATO-alliancen, som gav Vesttyskland et militær. Pagten var altså et sovjetisk forsvarsforbund, som Østtyskland kom med i.
Hvorfor byggede DDR Berlinmuren?	Berlinmuren blev bygget fordi der i 1961 var flygtet 3,5 mio tyskere fra øst til vest. Det var et demografisk problem for Østtyskland. Derfor byggede de muren, de spærrede simpelthen deres befolkning inde.

	Øst så på muren som en "fredsmur". Østtyskere ville ikke blive lokket af falske løfter. Vest så det som et bevis på kommunismen umenneskelighed.
--	--

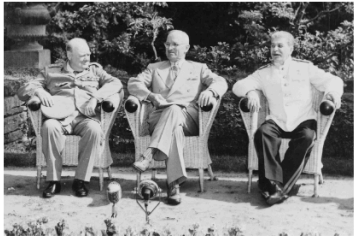
Jaltakonference

- Bliver afholdt før krigen er slut.
- Jaltakonferencen var et topmøde, der blev afholdt fra den 4. til den 11. februar 1945 mellem statslederne fra USA (Franklin D. Roosevelt), Storbritannien (Winston Churchill) og Sovjetunionen (Josef Stalin).
- Der var enighed om at prioritere Nazitysklands ubetingede overgivelse.
- Tyskland skulle underlægges en afmilitarisering og afnazificering.
- Det er også her at Churchill laver den berygtede serviet hvor landene deles.

Potsdamkonferencen

- Bliver afholdt efter krigen er slut.
- Potsdam-konferencen var en conference mellem Sovjetunionen (Stalin), USA (Truman) og Storbritannien (Clement Attlee), der fandt sted umiddelbart efter afslutningen af kamphandlingerne på det europæiske kontinent.
- Det færdige dokument indeholdt bestemmelser, som de fire besættelsesmagter skulle efterleve, og understregede, at de fire tilstræbte en samlet styring af Tyskland, og at de ville dele ansvaret.

Potsdam-konferencen juli-august 1945

Læs kilde 1 på s. 42 (Potsdam-konferencen 1945), og besvar nedenstående spørgsmål **med egne ord** og med **et citat** fra kilden til hvert spørgsmål

Spørgsmål	Hvor kan du finde svaret	Svar med dine egne ord - husk at inddrage citat fra kilden
Hvad er formålet med besættelsen af Tyskland?	Punkt 2-3, I-IV	At sørge for at hele Tyskland bliver behandlet ens. At Tyskland skal blive til et land som er fredeligt, demokratisk og ikke nazistisk.

Hvilke konkrete resultater skal besættelsen af Tyskland have?	Punkt 5, 6 og 9, I-III	Resultatet er, at der skal dømmes folk, som har begået krigsforbrydelser. På de mest magtfulde poster i Tyskland skal der sidde nye folk, som har demokratiske værdier.
Hvad er kravene til de tyske krigsskadeerstatninger?	Find svaret under overskriften "krigsskadeerstatninger fra Tyskland"	Østeuropa får frataget alle sine fabrikker og rigdomme. Derimod pumper USA penge ind i Vesttyskland.
Hvordan skal Tysklands østgrænse ændre sig?	Find svaret under overskriften "Tysklands østgrænse"	Grænsen skal være defineret af nogle floder, indtil vi får styr på Polens grænse.
Hvad skal der ske med de tyske mindretal i Polen, Tjekkeslovakiet og Ungarn?	Find svaret under overskriften "Ordnet overførelse af tyske befolkningsgrupper"	De skal fjernes og sendes til Tyskland på en "human måde".

Modul 04: Ensretning i Østblokken

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvad var reformkommunismen?	Vi er omkring årene inden 1956. Nogle østeuropæeres tanker om, hvad kommunisme kunne være i en mere tiltrækkende og mindre tvungen version, hvor man f.eks stadig respekterede andre politiske holdninger. Her kunne man se kommunismen som en tip top ting fordi den afskaffer fattigdom, skaber mere lighed osv.
Hvorfor invaderede Sovjetunionen Ungarn?	1956. Ungarn trækker sig fra warszawapagten (den østeuropæiske forsvarsalliance) som følge af at ledelsen af landet bliver mere og mere reformkommunistisk. At de trækker sig

	bliver dråben for Sovjetunionen men der sker mange andre ting som viser at de ikke støtter den Sovjetiske måde at gøre tingene på (stalin statue væltes, mere åbne politikere vælges og som følge laver de det om til et flerpartistyre, de andre partier er meget åbne overfor vesten). En masse ungarere flygter til vesten.
Hvad havde nedkæmpelsen af Ungarnopstanden vist?	At hvis ideerne spredte sig til andre lande i området kunne det have negative konsekvenser og hvis de (Sovjetunionen) accepterede at lande kunne melde sig ud af Warszawa-pagten, var Sovjetunionen ikke længere en politisk magtfaktor i Europa. Derudover viste det også at vestblokken ikke havde støttet reformtiltagene og ungarns udmeldelse af pagten, de viste at de accepterede sovjetisk kontrol i Ø-EU
Hvad var Foråret i Prag?	i 1968 var ønsket om reformkommunismen stort i Tjekkoslaviet. Alexander Dubcek bliver valgt som reformkommunistisk leder, en klog gut der får reformer igennem samtidigt med at forstå man ikke skal fuck med Sovjetunionen. Han gjorde det f.eks. meget klart at tiltagene selvfølgelig kun gjaldt i Tjekkoslaviet og de havde absolut ingen planer om at melde sig ud af Warszawa-pagten. Alligevel bliver Sovjetunionen sur, fordi det går ikke, at tankegangen spredte sig til andre lande, så de rykker ind med militær og får Tjekkoslaviet til at trække reformerne tilbage. Der sker en gentagelse af ungarnopstanden og en masse tjekkoslovakker flygter til vesten og ligesom sidst er der heller ingen hjælp at hente i vesten hverken politisk eller militært.
Hvad handlede Bresjnevdoktrinen om?	Leonid Bresjnev skriver doktrinen ned i 1968. Der beskrives basically bare hvad han synes ægte kommunisme er, kært barn har mange navne her kommer de; sovjetisk kommunisme Marxistisk-leninistisk kommunisme Det er desuden alle kommunistiske landes pligt at bekæmpe andre former for kommunisme med militære midler if necessary. Doktrinen er egentlig bare en stor

	trussel for landene indblandet i de næste 20 år.
Hvordan kom den kommunistiske ledelses ønske om at skabe en fællesskabsfølelse til udtryk?	foreningsliv! f eks ungdomsforeninger som var lidt spejder og sports-agtige og fagforeningsarrangementer for arbejdere og andre former for fritidsaktiviteter.
Hvordan skabte de kommunistiske regeringer ensretning i de østeuropæiske lande?	både via foreningslivet hvor kommunisme-ånden virkelig blev dyrket men også via propaganda; skoleundervisning, overvågning, afstraffelse af folk som gik mod systemet,

Modul 5

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvordan kan man definere den kapitalistiske markedsøkonomi?	Det er styret af markedet. Staten piller ikke ved hverken udbud eller efterspørgsel. Drivkraften er at øge egen profit. Den vil skabe kriser, men den vil også overkomme dem, siger tilhængere, fordi det vil regulere sig selv og rette fejlene.
Hvordan opfattede amerikanerne markedsøkonomien?	Det blev set af amerikanerne som mere end bare et markedssystem, det var en del af menneskets frihed.
Hvad var Marx' kritik af den kapitalistiske markedsøkonomi, og hvad var hans løsning?	Kritik: det vil bryde sammen pga de store klasseforskelle det danner. Han mener det er grundlæggende uretfærdigt Løsning: planøkonomien!

Hvordan implementerede Sovjetunionen planøkonomien?	Staten går ind og overtager det som kapitalen ejer (privat ejendom, firmaer osv.).
Hvordan var udviklingen af planøkonomien i de kommunistiske lande i 1950'erne og 1960'erne?	Startede godt, ender skidt. Udgangspunktet var en fuldkommen smadret økonomi, så selv virkede det som en mega god plan med noget nyt. På længere sigt var planøkonomien uholdbar.
Hvorfor var det et krav, at modtagerne af Marshallplanen ikke havde planøkonomi?	Det var vigtigt at opretholde markedsøkonomien, ellers kunne amerikanske varer ikke sælges.
Hvorfor endte markedsøkonomien med at vinde?	Planøkonomien kunne ikke holde til en hurtig omsætning, men det kunne markedsøkonomien.

Modul 06: Konflikt og samarbejde

1. 7 spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvordan opfattede Reagan Sovjetunionen?	
Hvilken rolle spillede Cubakrisen for nedrustningen under den kolde krig?	

Hvilke eksempler er der på samarbejdsperioden 1962-1979?	
Hvorfor opstod der konfrontation mellem stormagterne i løbet af 1970'erne?	
Hvorfor blev Sovjetunionen svækket af deres krig i Afghanistan?	
Hvad var formålet med Reagan's konfrontatoriske strategi i starten af 1980'erne?	
Hvorfor spillede Gorbatsjov en rolle i Reagan's ændrede strategi i hans anden regeringsperiode?	

Modul 07:

Vi snakker udsendelsen Bomben og den kolde krig, episode 5 "Krigslege" igennem (tag evt. noter nedenfor):

- Hvilke strategier og doktriner blev anvendt af begge supermagter for at opretholde en magtbalance og afskrækkelse?
- Hvordan påvirkede atomvåbenkapløbet den teknologiske og videnskabelige udvikling i både USA og Sovjetunionen?
- Hvordan påvirkede information og misinformation den strategiske beslutningstagning?
- Hvordan portrætterer dokumentaren befolkningernes frygt og holdninger til atomtruslen i både øst og vest?

- Hvilke betydningsfulde hændelser eller kriser bliver fremhævet som vendepunkter i den kolde krigs historie i episoden?
- Hvordan beskriver dokumentaren de politiske og militære ledere, der spillede centrale roller i denne periode?

Modul 08: Sovjetunionen bryder sammen

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvad var glasnost og perestrojka?	
Hvorfor er Tjernobylulykken vigtig for at forstå Sovjetunionens sammenbrud?	
Hvilken rolle spillede Afghanistankrigen i svækkelsen af Sovjetunionen?	
Hvordan var samarbejdet mellem Gorbatjov og Reagan?	
Hvorfor faldt Berlinmuren?	
Hvad er aktør- og strukturforklaringer?	
Hvorfor kan det være svært at give et entydigt svar på kommunismens sammenbrud?	

Gorbatjovs nekrolog

Læs kilde 4: Manden der lukkede og slukkede for kommunismen og den kolde krig, er død (2022) (s. 98), og tag noter om, hvordan han opfattes.

NOTER

- nekrologen forklarer hvordan han blev hyldet i udlandet, men af særligt ældre russere blev han set som grunden til dårlig økonomi og dårlige ideer.
- sluttet af ret positivt med udtalelser fra gorbatjov om hvordan han tænker han vil huskes

Nu skal I skrive en nekrolog. En nekrolog er en beskrivelse af en afdød persons indflydelse og handlinger. I skal nu i par vælge at skrive en nekrolog over Gorbatsjov, som var den skrevet fra enten et positivt eller negativt perspektiv. Nekrologen skal fylde 150-200 ord. I skal bruge 3 citater fra kilde 4 (s. 98), og derudover skal nekrologen indeholde følgende ord:

- Perestrojka og glasnost
- Sovjetunionens fald
- Den kolde krigs afslutning
- Forsøg på at reformere Sovjetunionen
- Samarbejde med den amerikanske præsident Ronald Reagan

Din nekrolog: negativ

Gorbatsjov er død og tak Gud for det!

Gorbatsjov var ene og alene ansvarlig for den skønne sovjetunions fald. Hans samarbejde med den amerikanske præsident Ronald Reagan var rent ud en skændsel for Sovjetunionens image for ikke at sige en skamplet på vores lands historie. For nu er vi blot ét land: Rusland og Sovjetunionen reduceret til en knust drøm. Gorbatsjovs forsøg på at reformere Sovjetunionen ledte os alle til fatal økonomi gennem de naive projekter "Perestrojka og glasnost". Særligt udstiller Perestrojka, hvordan Gorbatsjov kujonagtigt vendte kommunismen ryggen og smadrede Sovjets økonomi.

I udlandet har Gorbatsjov fået æren for at "afslutte den kolde krig". Jaja... at tabe en krig er vel også en form for afslutning, kan man sige. Siger det ikke alt, at man i Vesten er begejstrede for hans afslutning af krigen? Han har ikke skabt verdensfred, men blot fred i Vesten på bekostning af sit eget folk.

Så hvil i fred, Gorbatsjov, vi er sikre på at amerikanerne nok skal lægge blomster ved din grav.

Af sonja og caro

Modul 09

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvorfor var Sovjetunionens accept af den tyske genforening et tegn på, at den kolde krig var slut?	Fordi Østtyskland bliver en del af Vesttyskland og dermed også et kapitalistisk land.
Hvad ønskede de tidligere kommunistiske lande efter den kolde krigs afslutning?	De fleste ville være mere som i Vesten, i forhold til politik og økonomi,
Hvad var østudvidelsen? 2004	udvidelsen af EU med østeuropæiske lande.
Hvordan ændrede NATO sig efter den kolde krigs afslutning, og hvordan reagerede Rusland på det?	fra Sonja : NATO optog tidligere kommunistiske lande i alliancen. Og selvom Warszawapagten ikke længere fandtes, tolkede Rusland alligevel de nye NATO lande som et tegn på, at Sovjet og russisk dominans ville blive sværere at genskabe.
Hvordan var udviklingen i Rusland under Jeltsin?	fra sonja: Jeltsin forsøgte at privatisere en masse af de statsejede virksomheder i Rusland. Desværre gik det sådan at virksomhederne blev overtaget af magtfulde mænd fra den gamle kommunistiske regering, der drænede virksomhederne for penge. Landet oplevede en enorm økonomisk krise med voldsom arbejdsløshed.
Hvad var "the window of opportunity"?	1990'erne hvor man så mange muligheder for f. eks. frie demokratiske lande i Østeuropa og fredelige forhold.
Hvordan var forholdet mellem vesten og Rusland under Putin?	klart mere fredeligt end tidligere, han sp mulighedens vindue som et forsøg på at svække den russiske magt.

Østudvidelsen: en missing word opgave

Nedenstående er en kilde: Anders Fogh Rasmussen: Rapport til Europa-Parlamentet, 18. december 2002. Anders Fogh Rasmussen var dansk statsminister, og I 2002 havde Danmark formandskabet for EU under forhandlingerne om udvidelsen af EU i Østeuropa.

Indsæt nedenstående ord i kilden:

Krigshærgede

frihed

markedsøkonomi

højdepunkt

demokrati

drøm

Jalta-konferencen

fremtid

ulykkelige deling

Med beslutningerne i København lukkede vi et af de mørkeste og blodigste kapitler i Europas historie. Vi satte et punktum for et århundrede præget af krige og konflikter. Vi tog endegyldigt afsked med **Jaltakonferencen** og den kolde krigs Europa. Samtidig åbnede vi døren til en ny æra i Europas historie, en æra præget af **frihed**, fred, vækst og velstand. Topmødet i København markerede et **højdepunkt** i det europæiske samarbejdes historie. En triumf for frihed og **demokrati** og en port til en bedre **fremtid** for alle vore folk.

Beslutningen i København om udvidelsen af EU markerer genforeningen af Europas folk og stater, afslutningen på vort kontinents **ulykkelige deling** og begyndelsen på en ny æra i Europas historie.

EU står efter topmødet i København som den samlede ramme om fremtidens Europa, et samarbejde baseret på fælles værdier: frihed og **markedsøkonomi**, fællesskab og socialt ansvar,

demokrati og menneskerettigheder. Et effektivt samarbejde, der respekterer vore folks og staters nationale egenart.

Det frø, som Unionens fædre såede i Europas **krigshærgede** jord for snart 50 år siden, har slået rod. Med udvidelsen af EU er deres **drøm** og deres vision blevet til virkelighed.

Vort nye Europa er født.

Tak, hr. formand.

Modul 10

Spørgsmål til dagens lektie:

Spørgsmål	Dit svar
Hvordan opfattede Rusland NATOs udvidelse?	En trussel mod Rusland. De ser det som at vesten og USA udnytter situationen.
Hvordan var Putins verdensopfattelse?	Han ser det som hans pligt at genoprette Ruslands magt og dermed verdensordenen. Han har set at Rusland har haft sine dårlige tider hvor nærområdet har tyet til vesten, men en stærk leder har vendt rundt på tingene. Han mener også at Rusland er et meget specielt kulturelt land fordi deres kerneværdier ligger i kristendom og traditionalitet, derfor adskiller de sig helt specielt fra vesten. Rusland var forkæmper for de ægte europæiske værdier, ifølge ham.
Hvorfor var Putins forhold til vesten positivt?	Fra Bendixen: I begyndelsen af sin præsidentperiode var Putins forhold til Vesten relativt positivt. Han søgte at stabilisere Rusland efter 1990'ernes kaos og økonomiske nedtur, og han samarbejdede med Vesten for at styrke økonomien. Blandt andet knyttede Rusland sig tættere til Vesteuropa gennem handel, især med olie og gas, hvilket gjorde mange europæiske lande økonomisk afhængige af russiske energiforsyninger. Derudover var der håb blandt vestlige politikere om, at Rusland gradvist ville bevæge sig i en mere demokratisk retning gennem samhandel og international integration. Putin fik også støtte fra nogle højreorienterede grupper i Europa, som så ham som en stærk leder, der modarbejdede liberalisering, indvandring og andre 'woke' tendenser i Vesten. Samtidig forsøgte han at skabe en magtbalance i verdenspolitikken ved at engagere sig i diplomati og økonomisk samarbejde. Dog begyndte forholdet til Vesten at forværres, især efter invasionen af Georgien i 2008 og annekteringen af Krim i 2014.
Hvordan viste Putin, at Rusland var en stormagt inden	Invasionen blev et symbol på Ruslands storhed. Putin ser det som et meget vigtigt symbol og imaget må ikke hæmmes.

invasionen af Ukraine i 2022?	
Hvordan opfattede Putin Ukraine?	Putin ser Ukraine som en essentiel del af Ruslands interesseområde, grundet Ukraines historiske bånd med Rusland, både at det var her Rusland blev grundlagt i middelalderen og de har haft deres oppe og nedture sammen.
Hvilken opfattelse har ukrainerne af Rusland?	Der er specielt i nyere tid en meget negativ attitude fra ukrainerne mod både rusland og russerne som bor i ukraine
Hvorfor er Ukrainekrigen vigtig for Rusland og vesten?	Vesten ser det som et opgør mellem de vestlige demokratiske værdier og derfor mener nogle altså at det er en fortsættelse på den kolde krig.

STATUE : Original - Mor Moderland. Nu - Moder Ukraine

Udfyld det nedenstående erindringssted skema - til monumentet "Moder Ukraine"

Analyse for erindringssteder

Materielt	Hvor står den?	Placeret på en central plads i Kyiv, Ukraines hovedstad
	Hvem fik lavet den?	Det gjorde staten i Sovjetunionen.
	Hvad forestiller den?	En stor kvinde med armene over hovedet og et sværd i den ene hånd og et skjold i den anden, på skjoldet ses en globe, en olivenkrans omkring og hamme og segl på kloden.
	Hvornår er den lavet/forandret?	1981 originalt. Den er lavet kort efter anden verdenskrig. Den er forandret i 2023.
Symbolisk	Hvilken betydning tillagdes den, da den blev bygget?	Den stod som et minde for den sovjetiske sejr under 2. verdenskrig mod Nazityskland.
	Hvilken betydning bliver den tillagt i dag?	Inden: Symbolisere et fællesskab mellem Rusland og Ukraine.

		Efter: Symboliserer Ukraines selvstændighed og brud med det sovjetiske fællesskab.
	Hvorfor blev den opført/forandret?	Det gjorde den for at signalere, at Ukraine ikke er interesseret i at være en del af en Sovjetunion. De vil være et selvstændigt land og NATO-medlem.
	Hvorfor den valgte placering?	Den er placeret meget synligt og er ikonisk for Ukraines hovedstad. Et monument og en del af bybilledet der bliver set af mange.
Funktionelt	Hvad brugtes den til?	Den hylder Sovjets sejr over Nazityskland.
	Hvad bruges den til i dag?	Forandringen markerer, at Ukraine ikke vil besættes og optaget i Sovjetunionen.
	Hvordan stemmer brugen i dag overens med intentionen med den?	Den stemmer overens, idet den er blevet ændret efter forholdet mellem Rusland og Ukraine er blevet langt mere ustabilt.